

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

8 januari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het ontbreken van het dossier van het faciliteitenonderwijs op het Overlegcomité en het uitblijven van een akkoord terzake

Met redenen omklede moties

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de federale plannen inzake de contingentering van het aantal artsen

Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de toekomst van de voortgezette lerarenopleidingen

Interpellatie van de heer Kris Van Dijk tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voorgestelde oplossingen voor de wachtlijsten inzake schoolinfrastructuur

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een kenniscentrum voor toerisme in West-Vlaanderen

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 8 januari 2004

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Julien Demeulenaere

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.25 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het ontbreken van het dossier van het faciliteitenonderwijs op het Overlegcomité en het uitblijven van een akkoord terzake

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het ontbreken van het dossier van het faciliteitenonderwijs op het Overlegcomité en het uitblijven van een akkoord terzake.

Minister Vanderpoorten zal antwoorden in naam van minister-president Somers.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, dit is het vijfde werkjaar van deze regering, en het lijkt erop dat het ook voor het dossier van het faciliteitenonderwijs het vijfde jaar wordt zonder een stap vooruit. Die impasse is niet nieuw, want ze bestond ook al tijdens de vorige regeerperiode. En in weerwil van alle hoopgevende berichten en voorspellingen die we in de loop van de voorbije vier en een half jaar hebben gekregen, is de impasse blijven bestaan.

In maart 2002 trok de toenmalige minister-president het dossier naar zich toe. Daar dacht ik gisteren weer aan toen de heer Vermeiren in de plenaire zitting zijn volle vertrouwen uitsprak in de houding van de heer Dewael en de maatregelen die hij als minister van Binnenlandse Zaken zal nemen met het oog op de splitsing van het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Alvast in het faciliteiten-

dossier hebben de onderhandelingscapaciteiten en de overtuigingskracht van minister Dewael niet geholpen. Van het door hem aangekondigde overleg met de heer Hasquin van de Franse Gemeenschap is niets in huis gekomen, of het heeft althans niets opgebracht.

Mevrouw de minister, op 8 mei van vorig jaar deelde u mee, in antwoord op mijn vraag om uitleg, dat diverse dossiers die vervat zijn in de knelpuntennota van 14 maart 2003, afzonderlijk op de agenda van het Overlegcomité zouden worden gezet. Het waren allemaal dossiers met betrekking tot het onderwijs, waaronder dat van de kennis van de tweede taal bij het onderwijzend personeel in Brussel, de Vlaamse school in Komen, de taalinspectie, het twee- of meertalig onderwijs en het faciliteitenonderwijs in Vlaanderen, waar het vandaag over gaat.

Destijds hebt u bevestigd dat u daartoe de opdracht had gegeven aan uw administratie. Omdat de verschillende dossiers uiteindelijk pas in april 2003 aan de minister-president waren bezorgd, konden ze niet meer voor het Overlegcomité van 4 april worden geagendeerd. Dat was echter geen probleem, want de bewuste punten zouden onmiddellijk op de agenda van de eerstvolgende vergadering worden gezet.

Op 23 oktober van vorig jaar bevestigde u in deze commissie dat die punten al voor de zomer ahangig waren gemaakt bij het Overlegcomité, maar nog niet op de agenda waren gekomen op dat ogenblik. Dat was evenmin het geval voor het Overlegcomité van 5 oktober, waar over deze aanlegenheden met geen woord werd gerept, noch over het faciliteitenonderwijs, noch over eender welk ander onderwijsthema.

Tijdens de jongste begrotingsbesprekingen in de commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand bleek duidelijk dat minister Van Grembergen, bevoegd voor de Vlaamse Rand en voor de coördinatie van

Van Nieuwenhuysen

het beleid met betrekking tot de Rand in de Vlaamse regering, niet zo opgezet is met de wijze waarop het dossier van het faciliteitenonderwijs wordt behandeld.

Ik citeer uit het verslag van die commissiezitting : ‘De minister is van oordeel dat de overheid die de middelen ter beschikking stelt aan de onderwijsinstelling, ook toezicht en verantwoordelijkheid heeft ten opzichte van de school, die op haar beurt het toezicht moet toelaten en verantwoording verschuldigd is ten opzichte van die overheid.’ In dit geval is dat de Vlaamse overheid. Volgens de minister is er geen enkele reden om Franstalige scholen in de faciliteitengemeenten uit te sluiten van het toezicht en de inspectie niet aan Vlaanderen toe te vertrouwen.

De minister geeft grif toe dat ondertussen inzake onderwijs niet de verhoopte resultaten zijn bereikt. Hij voegt er, met betrekking tot zijn horizontaal beleid ten aanzien van de Vlaamse Rand, nog aan toe dat het letterlijk een mislukking is. Hij zegt : ‘Uiteindelijk is er door de andere leden van de Vlaamse regering ten aanzien van de Vlaamse Rand bijna geen resultaat geboekt, of werd er nauwelijks gevolg gegeven aan een specifiek beleid voor de Vlaamse Rand.’

Het faciliteitenonderwijs, een verfransingsmachine bij uitstek, maakt een essentieel onderdeel uit van het beleid waaraan minister Van Grembergen refereert. Uw aandeel in die vaststelling van minister Van Grembergen is dan ook onmiskenbaar. Is dat ten onrechte ? De tijd om het tegendeel te bewijzen begint sterk te korten. Na de indiening van mijn interpellatieverzoek is het onderwerp dan toch op de agenda van het Overlegcomité van 3 december gekomen, zij het niet als afzonderlijke gelegenheid zoals u aanvankelijk had gezegd, maar omschreven als ‘knelpunten onderwijs’.

Ik heb de vragen die ik had ingediend, dan ook enigszins moeten aanpassen. Toch blijft de vraag waarom het zo lang heeft geduurd voor dit dossier van het faciliteitenonderwijs en meer bepaald van de pedagogische inspectie aan bod is gekomen of geagendeerd is op het Overlegcomité, zij het dan onder een algemenere noemer.

Blijkbaar worden de punten die aanhangig worden gemaakt, niet automatisch geagendeerd. Ik verwijs naar uw verklaring waarin u zegt dat de agendering nog voor de zomer werd aangevraagd. Intussen is het Overlegcomité al bijeengekomen en is de zaak

niet aangekaart. Wie beslist er eigenlijk over het al dan niet agenderen op het Overlegcomité ? Ik neem aan dat de Vlaamse regering daar ook iets in te zeggen heeft.

Het is merkwaardig stil gebleven rond het resultaat van de bespreking van 3 december. Ik vermoed dan ook dat er andermaal geen vooruitgang is geboekt in dit dossier. Ik hoop natuurlijk dat u dat straks zult tegenspreken.

Het Vlaams Parlement heeft nog geen termijn durven vooropstellen waarbinnen de Vlaamse regering moest tegemoetkomen aan de verschillende moties die tijdens deze legislatuur zijn goedgekeurd. In die moties werd onder meer gevraagd dat de Vlaamse onderwijsinspectie ook bevoegd zou worden voor het Franstalig faciliteitenonderwijs. Zo niet zouden de bestaande protocollen als nietig moeten worden beschouwd en zouden de subsidies moeten worden stopgezet. Durft de Vlaamse regering eindelijk een termijn vooropstellen waarbinnen een akkoord moet worden bereikt over dit dossier ?

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : De laatste keer dat we dit onderwerp hebben besproken, hebben we reeds de vrees uitgedrukt dat het niet de laatste keer zou zijn. Ik mis hier vandaag de heer Moreau, die in dit dossier terecht een aantal heel duidelijke uitspraken heeft gedaan.

Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Van Nieuwenhuysen. Ik wil het echter in het bijzonder hebben over de wijze van agendering. We stellen inderdaad vast dat u hebt getracht dit punt te agenderen, overeenkomstig de afspraken die we hier hebben gemaakt. Ik zeg duidelijk ‘trachten’, want daar zijn weer een aantal maanden over gegaan. Ik zou dan ook graag duidelijkheid krijgen over de manier van werken van het Overlegcomité. Zijn daar boze schoonmoeders aan het werk die bepalen wat wel en wat niet mag worden besproken of zit iedereen daar als gelijke partners rond de tafel ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het dossier dat de Vlaamse regering heeft ingediend over de knelpunten in het onderwijs, is behandeld tijdens het Overlegcomité van 3 december.

– *De heer Dirk De Cock treedt als voorzitter op.*

Vanderpoorten

Voor het antwoord op de vraag waarom dit punt niet eerder werd geagendeerd, moet men zich richten tot de federale regering. Het is immers de federale regering die het Overlegcomité voorziet en er autonoom de agenda vastlegt.

De doelstelling die de Vlaamse regering wil bereiken, namelijk een dialoog over de onderwijstaalregeling in de gemeenten waarvoor in federale wetten een bijzonder statuut werd uitgewerkt, is wel bereikt. De beslissing van het Overlegcomité terzake luidt als volgt: 'Verder overleg tussen de Vlaamse regering en de Franse Gemeenschapsregering zal plaatsvinden. Indien uit dit overleg blijkt dat bepaalde aspecten van de problematiek de bevoegdheden van de gemeenschappen overstijgen, zullen beide regeringen de eerste minister gezamenlijk verzoeken om deze aspecten te bespreken in een ruimer overleg met de federale regering, dat zal plaatsvinden op initiatief van de federale regering.'

Uiteraard zijn de moties die in het Vlaams Parlement over dit onderwerp zijn goedgekeurd, een onderdeel van het dossier van de Vlaamse regering. De daarin vermelde vragen vormen dus een onderdeel van de agenda. Toch moet men zich ervan bewust zijn dat het hier resoluties betreft over een aangelegenheid die de Vlaamse regering niet eenzijdig kan oplossen.

Ik kan dus nog geen concrete resultaten voorleggen en dat zal u wellicht ontgoochelen. Toen dit punt echter voor het eerst werd geagendeerd op het Overlegcomité, was ik me ervan bewust dat er eerst een stand van zaken zou worden opgemaakt en dat er niet onmiddellijk zou worden overgegaan tot een discussie en een tranchering. Men wilde de betrokken partijen veeleer aansporen om daar onder toezicht van de federale regering een oplossing te vinden.

Het is wel belangrijk dat op het Overlegcomité van 3 december ook de minister-president van de Vlaamse regering en minister-president Hasquin aanwezig waren. Het gaat immers om twee belangrijke partners in het gesprek. Het Overlegcomité werd wel voorgezeten door minister Michel en niet door de eerste minister zelf.

Er moet nu op zeer korte termijn een afspraak worden gemaakt. Als het niet lukt tijdens januari, zal ik de federale regering daarover inlichten en hen de coördinatie ervan laten opnemen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, het is niet de eerste keer dat u aankondigt dat uw antwoord mij zal ontgoochelen en ook deze keer hebt u het bij het rechte eind. De doelstelling van de Vlaamse regering zou zijn bereikt omdat op het Overlegcomité een afspraak is gemaakt dat er verder zal worden overlegd. Indien zou blijken dat er bevoegdheidsoverschrijdende zaken aan bod komen, zou er tot een ruimer overleg worden overgegaan. U geeft nu bijna een identiek antwoord als in 1999, toen ik vroeg wat de Vlaamse regering van plan was in dit dossier. U hebt toen ook gezegd dat de heer Hasquin bereid was om overleg te plegen. U zegt nu hetzelfde en u begrijpt dat me dat geen voldoening schenkt.

Sinds u minister bent, verhoogde de jaarlijks subsidie van de Vlaamse regering aan het verfransingsonderwijs in Vlaanderen. Vorig schooljaar liep dat bedrag op tot 10,4 miljoen euro. Tegen het einde van deze regeerperiode zal deze regering ongeveer 50 miljoen euro hebben betaald voor het Franstalig onderwijs. Dat zijn 2 miljard oude Belgische franken die de Vlaamse regering betaald heeft voor de verfransing van de Vlaamse Rand. Ter vergelijking, voor het behoud van het Vlaams karakter van de Rand is er dit jaar 843.000 euro uitgetrokken. Dat is een tiende van het bedrag dat wordt gebruikt om de verfransing te betoelagen. Ik kan daar niet aan uit.

Mijnheer de voorzitter, ik zal daarom een met redenen omklede motie indienen in de hoop dat het Vlaams Parlement deze keer wel bereid is om een termijn vast te stellen waarbinnen de onderhandelingen tot een conclusie moeten komen.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mevrouw de minister, u hebt gerefereerd aan een inventaris over de stand van zaken. Bij een vorige interpellatie werd al gevraagd naar dergelijke inventaris en u zou die overmaken aan de leden van de commissie. Bij mijn weten is dat tot op heden nog niet gebeurd. Ik dring erop aan om deze toch zo snel mogelijk te kunnen krijgen. We willen het Vlaams karakter in de Rand bewaren, maar de beeldspraak van dwielen met de kraan open is hier wel op zijn plaats.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Van Dijck, ik herinner me dat daarnaar is gevraagd en ik dacht dat u dergelijke inventaris ondertussen

Vanderpoorten

had gekregen. Ik noteer dat deze alsnog moet worden overgemaakt.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Van Nieuwenhuysen en door de heer Demeulenaere werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de federale plannen inzake de contingentering van het aantal artsen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vandenbroeke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de federale plannen inzake de contingentering van het aantal artsen.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, deze interpellatie is ook communautair in te kleuren en ik ben dan ook benieuwd naar uw antwoord. Ik hoop dat het deze keer wel aanvaardbaar zal zijn.

De contingentering van het aantal artsen is dus een communautair dossier. Toen hiermee werd begonnen aan het einde van de jaren negentig, stond het in de sterren geschreven dat dit tot spanningen zou leiden. In de jaren negentig werd vastgesteld dat België een vrij grote medische dichtheid kende. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest was er één arts op 200 inwoners, in Wallonië was dat één arts op 300 inwoners en in Vlaanderen één dokter op 400 inwoners. Er werden daarbij een aantal vragen gesteld, onder meer over de kwaliteit van de geneeskunde. Bepaalde geneesheren deden te weinig ervaring op. Die situatie zou bovendien bepaalde uit-

wassen veroorzaken, zoals bewuste excessen in het voorschrijfgedrag.

Op die toestand werd gereageerd met het inperken van het aantal Riziv-nummers. De aanwijsbare verschillen tussen de verschillende regio's werden daarbij echter buiten beschouwing gelaten. Er mogen nog 700 geneesheren per jaar afstuderen in België, waarvan 60 percent in Vlaanderen. Voor Vlaanderen betekent dat dat er ongeveer 420 geneesheren per jaar mogen afstuderen.

Nu kom ik tot het communautaire aspect van de kwestie. Vlaanderen heeft de nieuwe regels nauwgezet gevolgd. Er werden inschrijvingsexamens georganiseerd en er werd een numerus clausus of numerus fixus vastgelegd. Dat gebeurde allemaal met de bedoeling om de uitstroom van geneesheren te verminderen. In Wallonië heeft men het vertikt om de nieuwe regels na te leven, goed wetende dat dat tot pijnpunten en spanningen zou leiden. In deze commissie, in de Kamer en in de Senaat werden daarover reeds vragen gesteld.

In Vlaanderen is er al een numerus clausus sinds 1998, in Wallonië niet. Wallonië heeft altijd gezegd dat die kwestie te gelegener tijd zou worden besproken, en dat de situatie in de kandidaturen zou worden bekeken. We zijn 5 jaar verder en onze collega's uit het zuiden van het land hebben nu een voorstel ingediend dat is geïnspireerd door het CDH en wordt gesteund door Ecolo. In dat voorstel staat dat Wallonië van geen contingentering wil weten en dat er een vrije uitstroom moet zijn. Er wordt zelfs aangestuurd op een herziening van de gebruikelijke verhouding tussen het aantal huisartsen en het aantal specialisten. Minister Demotte treedt dit voorstel bij.

Mevrouw de minister, dat zorgt voor zeer veel onrust en onbehagen bij de universiteiten, omdat de huidige evolutie oneerlijk is. Het gelijkheidsprincipe wordt immers geschonden. We hebben de afgelopen 5 jaar duizenden studenten beperkt in hun vrijheid van studiekeuze en we hebben toelatingsexamens georganiseerd. Wallonië heeft dat niet gedaan, en nu zouden we dus al die afgestudeerde Franstalige geneesheren onbeperkt tot de markt moeten laten toetreden, terwijl we weten dat Waalse artsen een uitgebreider voorschrijfgedrag vertonen dan de Vlaamse, wat een aanzet is tot bepaalde transfers.

Er wordt nu ter verdediging van het voorstel geschermd met het dossier van de vergrijzing waarop minister Vandenbroucke en minister Vande Lanotte de aandacht hebben gevestigd. In het licht van

Vandenbroeke

die evolutie wordt er gesteld dat de medische voorzieningen opnieuw moeten worden uitgebreid. Dit is niet meer correct, want er worden redeneringen opgebouwd ten gunste van bepaalde belangengroepen.

Mevrouw de minister, ik waarschuw u voor die ongerustheid en dat onbehagen. U moet weten wat u ermee doet.

Ik heb nog een aantal korte vragen. Wat is uw mening over de situatie die ik hier heb geschetst ? Wat is het standpunt van de regering ? In welke mate denkt u dat u hieraan iets kunt of moet doen ? Welke stappen zult u ondernemen om dit probleem op federaal niveau aan te kaarten ? Wat moet er gebeuren opdat de Franstaligen zich ook aan de regels zouden houden ?

Er waren dus niet enkel uitwassen gedurende de voorbije 5 jaren, men vraagt ook om hier in de toekomst mee verder te gaan.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Ik ben het grotendeels eens met de analyse van de heer Vandenbroeke. Hij heeft volledig gelijk wanneer hij zegt dat we de voorbije maanden verschillende keren werden verrast door allerlei voorstellen van het federale niveau. Ook de getallen die circuleerden, deden ons de wenkbrauwen fronsen.

Het debat over de contingentering, of het nu wordt gevoerd of niet, is alleszins een fundamenteel debat. Het is een feit dat men de afgelopen 5 jaren aan Waalse zijde deze hele kwestie heeft genegeerd, om welke reden dan ook, terwijl we in Vlaanderen heel consequent de wettelijke bepalingen hebben toegepast, tot ergernis van velen. We hebben vorig jaar zelfs de criteria voor de toegang tot de opleiding versoepeld om de instroom te verhogen. In Vlaanderen hebben we dus een aantal maatregelen genomen om deze problematiek te verhelpen, terwijl Wallonië dat weigert. Net als de heer Vandenbroeke vind ik dat het niet door de beugel kan dat er een nieuw contingent zou worden opgelegd op basis van de huidige situatie, waarin de ene de wet wel heeft toegepast en de andere niet. Als de huidige cijfers als basis worden genomen, zal er in Vlaanderen veel minder instroom naar de opleiding en toegang tot het beroep zijn.

Dat belet echter niet dat we goed moeten beseffen wat we eigenlijk vragen aan de federale overheid. Verschillende universiteiten melden ons namelijk dat er met het huidige contingent afgestudeerde artsen ook in Vlaanderen binnen de kortste keren problemen zullen opduiken inzake de specialistenopleidingen. Ik denk dus dat we het debat op een heel open manier moeten voeren. We moeten ook vermijden dat we er in Vlaanderen een erg strakke houding op nahouden en erop staan dat het aantal op niveau wordt gehouden. Er zijn wat dat betreft ook bepaalde belangengroepen, die ons wel zullen weten te vinden op het ogenblik dat dit aan de orde komt, waarbij ik denk aan de zogenaamde eerstelijnsgezondheidszorg. Op hetzelfde moment stelt er zich inzake de tweedelijnsgezondheidszorg en het aantal specialisten ook in Vlaanderen een probleem op middellange termijn. Het feit dat er meer studenten geslaagd zijn voor het artsexamen betekent niet noodzakelijk dat er meer studenten zijn die de opleiding ook effectief aanvatten. Sommigen leggen het toegangsexamen namelijk enkel af als een vorm van selectieproef om een 'hoogwaardige' universitaire opleiding te kunnen aanvatten. Dat plaatst ons op Vlaams niveau voor het volgende academiejaar en het volgende toegangsexamen toch voor een open vraag : hoe gaan we daarmee om ?

De voorzitter : Mevrouw de minister, ik wil in eigen naam ook even een bijkomende vraag stellen. Ik heb van de huisartsenbonden namelijk vernomen dat er een probleem dreigt te ontstaan van een tekort aan huisartsen, aangezien heel wat studenten die geslaagd zijn voor dat artsexamen in de loop van het curriculum beslissen om zich te specialiseren in plaats van de huisartsenopleiding te volgen. De beslissing van Vlaanderen om te kiezen voor de eerstelijnszorg, zou ons op middellange of middellange termijn voor problemen kunnen stellen. Ik heb ook vernomen dat de medische cultuur aan deze kant van de taalgrens erg verschilt van die aan de andere kant van de taalgrens. Als we die eerstelijnszorg willen promoten, zullen we er streng over moeten waken dat we voldoende huisartsen op de markt kunnen brengen, die nodig zijn in het licht van de vergrijzing van de bevolking.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik wil eerst even ingaan op de huidige regeling. Daarna zal ik een aantal voorstellen van de planningscommissie overlopen en een toelichting geven bij de concrete beslissingen die de federale regering de laatste weken blijkbaar heeft genomen.

Vanderpoorten

Het KB van 30 mei 2002 betreffende de planning van het medisch aanbod bepaalt het aantal kandidaten dat jaarlijks toegang heeft tot de opleiding voor een titel van huisarts of geneesheer-specialist. Per gemeenschap is dit aantal vastgelegd voor de jaren 2004 tot en met 2011. In de Franse Gemeenschap gaat het om 280 kandidaten en in Vlaanderen om 420 kandidaten. Het gaat dus in totaal om 700 kandidaten.

Het KB van 30 mei 2002 betreffende de planning van het medisch aanbod bepaalt echter ook hoeveel kandidaten van die 700 toegang hebben tot de opleiding voor een titel van geneesheer-specialist of tot de opleiding voor een titel van huisarts. Het aantal kandidaten dat jaarlijks toegang heeft tot de opleiding voor een titel van huisarts voor de jaren 2004 tot en met 2006 is vastgelegd op 300. In de Franse Gemeenschap gaat het om 120 kandidaten en in Vlaanderen om 180 kandidaten. Het aantal kandidaten dat jaarlijks toegang heeft tot de opleiding voor een titel van geneesheer-specialist voor de jaren 2004 tot en met 2006 is vastgelegd op 400. In de Franse Gemeenschap gaat het om 160 kandidaten en in Vlaanderen om 240 kandidaten.

Wat de opleidingen voor een titel van geneesheer-specialist betreft, legt het KB van 30 mei 2002 voor 17 specialisaties een minimumbezetting op. Voor Vlaanderen is de som van deze minima 194. Dit houdt in dat na deze invulling reeds 194 van de 240 plaatsen voor specialisten zijn ingenomen. Voor de volgende specialisaties geldt er geen beperking voor de toegang tot de opleiding :

geneesheer-specialist in het beheer van de gezondheidsgegevens, geneesheer-specialist in de medische-gerechtelijke geneeskunde en geneesheer-specialist in de arbeidsgeneeskunde. In Vlaanderen mogen er van 2004 tot 2010 jaarlijks ook 12 mensen starten met de opleiding voor geneesheer-specialist in de kinder- en jeugdpsychiatrie.

Op 27 november 2003 heeft de planningscommissie een voorstel besproken dat neerkomt op een belangrijke versoepeling van de huidige regeling. Zo zou er ten eerste voor de laatste twee jaren van de contingentering, namelijk 2011 en 2012, een uitbreiding komen van het aantal kandidaten dat jaarlijks toegang heeft tot de opleiding voor een titel van huisarts of geneesheer-specialist. Momenteel is dat voor die twee jaren vastgelegd op 700. In het nieuwe voorstel van de planningscommissie zou het gaan om 833 kandidaten. Met deze uitbreiding zou men de effecten van de veroudering, wat een

dalende activiteit en een toenemende pensionering met zich meebrengt, en de feminisatie in het medisch korps willen opvangen.

Daar komt ten tweede bij dat, indien er meer kandidaten zijn dan er toegestaan zijn, de gemeenschappen dit overschot mogen compenseren over de gehele periode van 2004 tot en met 2012. Een overschot in het ene jaar kan met andere woorden gecompenseerd worden met een tekort in een ander jaar. Het totale aantal kandidaten zoals vastgesteld door de contingentering moet echter voor de totale periode van 2004 tot 2012 gerespecteerd blijven.

– *De heer Gilbert Vanleenhove, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Deze twee maatregelen hebben belangrijke gevolgen voor de beide gemeenschappen. Voor de Franse Gemeenschap wordt verwacht dat ze elk jaar van de contingentering, behalve in de laatste twee jaren, zijnde 2011 en 2012, een overschot zullen hebben. Door de uitbreiding van het aantal kandidaten in 2011 en 2012 zouden zij die overschotten ten dele kunnen compenseren. Op die manier zou de Franse Gemeenschap al bijna volledig voldoen aan de contingentering.

Voor Vlaanderen wordt verwacht dat we in de eerste twee jaren van de contingentering, zijnde 2004 en 2005, en de laatste twee jaren, zijnde 2011 en 2012, een overschot zullen hebben. Ook voor Vlaanderen geldt dat door de uitbreiding van het aantal kandidaten in 2011 en 2012 men al bijna, maar niet volledig, zal kunnen voldoen aan de contingentering.

De derde voorgestelde maatregel bestaat erin om van 2004 tot en met 2012 in totaal 232 Nederlandstalige artsen en 153 Franstalige artsen te immuniseren. Dit betekent dat zij sowieso buiten het contingent vallen. Door deze immunisaties zullen Vlaanderen en de Franse Gemeenschap beide voor de hele periode van 2004 tot 2012 volledig aan de contingentering voldoen.

Het verhaal is dus niet zo eenduidig. Het voorstel zoals ik het hierboven heb geschetst, vormt een tweesnijdend zwaard. Zowel Vlaanderen als de Franse Gemeenschap zouden volgens de cijfers van de planningscommissie met een uitbreiding van de contingentering gebaat zijn. Ik meen dat het interessant zou zijn dat de commissieleden de cijfers kennen uit het voorstel en het gaat deels over een raming. Toch wil ik ze bezorgen aan de leden zodat

Vanderpoorten

ze zich kunnen vergewissen van de juistheid van wat ik heb gezegd.

Men heeft me gezegd dat de federale regering inmiddels zou hebben beslist dat er alleszins op korte termijn niets aan de contingentering zou wijzigen. Ik heb deze beslissing niet op papier gezien, maar men heeft me dit wel bevestigd. Dit is belangrijk ten aanzien van een aantal opmerkingen die door de commissieleden werden gemaakt.

Wat er gebeurt met het voorstel van de planningscommissie is op dit moment erg onduidelijk. Mensen van mijn administratie nemen ook deel aan de gesprekken daarover. Het is evident dat we die gesprekken zullen blijven opvolgen en te gelegener tijd hierover verslag zullen uitbrengen in de commissie als daar vragen over zijn.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw de minister, ik dank u voor de aandacht die u besteedt aan dit dossier. Het gaat om een zeer complexe en hybride aangelegenheid. Ik apprecieer ten eerste dat u ons het cijfermateriaal bezorgt. Men zoekt naar een evenwicht, maar dit wordt vooruitgeschoven naar de periode van nu tot 2011-2012. De uitwasen zijn de voorbije vijf jaar gebeurd. Op korte termijn zal er niets gebeuren, maar men wil alles regulariseren op zeer lange termijn. Het is het gekende verhaal dat we weer meemaken.

Ik besluit met een oproep. Er zal sowieso een motie volgen, collega's, en ik zou die graag breed zien tot stand komen, over alle partijen heen, als een steunbetuiging aan de minister om dit dossier eerlijk te kunnen aanbrengen. Dan staan we veel sterker. We zouden hierover kunnen samenkomen. Mevrouw de minister, zo kan u dit dossier ter harte nemen, gesteund door het Vlaams Parlement.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Vandenbroeke werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de toekomst van de voortgezette lerarenopleidingen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de toekomst van de voortgezette lerarenopleidingen.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik zou graag duidelijkheid krijgen over de plaats van de voortgezette lerarenopleidingen in het geheel van de hervorming van het hoger onderwijs in uitvoering van de Bolognaverklaring. In een aantal voortgezette lerarenopleidingen, onder meer de voortgezette lerarenopleiding buitengewoon onderwijs VOB, de voortgezette lerarenopleiding zorgverbreding en remediërend leren VOZO, en het intercultureel onderwijs ICO, bestaat ongerustheid over hun positie.

In het voorontwerp van decreet op de lerarenopleiding kunnen we lezen dat van voortgezette lerarenopleidingen alleen nog sprake zou zijn in termen van postgraduat. Volgens artikel 17, paragraaf 1 van het voorontwerp worden die postgraduat beperkt tot een minimale studieduur van 20 studiepunten, en leiden ze niet tot een diploma, maar slechts tot een getuigschrift.

De bestaande voortgezette lerarenopleidingen zijn wel degelijk vragende partij om het statuut van bachelor-na-bachelor te kunnen uitreiken. Ze kwamen echter in eerste instantie niet in aanmerking voor een omvormingsdossier. Daar is wat verwarring over ontstaan, die mee werd gevoed door uw diensten, zo niet door het kabinet dan toch door de administratie. Bijvoorbeeld in een nota van mei 2003 lees ik onder punt 1h: 'Voor de initiële lerarenopleiding van academisch niveau en de voortgezette lerarenopleiding is geen omvormingsdossier nodig, aangezien zij momenteel nog niet ingepast zijn in de bachelor-masterstructuur.' De initiële lerarenopleiding voor het secundair onderwijs daarentegen komt – voor de duidelijkheid – wel in aanmerking.

Martens

Die groep heeft dus op een bepaald moment het signaal gekregen dat ze geen omvormingsdossier hoefden in te dienen. Sommigen hebben het echter toch gedaan, bijvoorbeeld de Katholieke Hogeschool Limburg en de Karel de Grote-Hogeschool, maar anderen hebben het niet gedaan, bijvoorbeeld de Katholieke Hogeschool Mechelen, de Katholieke Hogeschool Leuven, de Katholieke Hogeschool Kempen, KHBO, KATHO, EHSAL, en de Arteveldehogeschool.

Er is nu verwarring ontstaan omtrent de vraag of degenen die geen dossier hebben ingediend, daar niet het slachtoffer van dreigen te worden omdat ze daardoor niet in de BaMa-structuur, en specifiek in het BaNaBa-systeem, kunnen worden opgenomen. Ze menen dat ze nochtans heel wat goede argumenten hebben om als volwaardige bachelor-na-bacheloropleiding te worden beschouwd.

De VOBO- en VOZO-opleidingen hebben een erkende studieduur van minimum 60 studiepunten, zoals vereist is voor de toelating als BaNaBa. Ook de ICO-opleiding had oorspronkelijk een erkende studieduur van 60 studiepunten, en ICO heeft een aanvraag ingediend om die 60 studiepunten te mogen behouden.

De opleidingen zijn gericht op de uitbreiding van de inhoudelijke vakkennis en op de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes. De aanzet daartoe wordt al gegeven in de initiële opleiding. Het uitdiepen daarvan vraagt echter tijd, en die is er pas in een voldoende langlopende opleiding, met name van minimaal 60 studiepunten, zoals ze vandaag bestaat.

In die opleidingen worden gespecialiseerde leerkrachten gevormd met een beroepsprofiel dat de jongste jaren steeds meer maatschappelijk relevant is gebleken. Er is gelukkig een toenemende aandacht voor kinderen met speciale noden, voor kinderen met een diverse socio-culturele afkomst, en voor het algemeen welzijn. U steunt dat ook. Precies het GOK, het inclusief onderwijs en het geïntegreerd onderwijs zijn gericht op de noden van die mensen. Veel directies stellen dan ook het behalen van zo'n diploma als voorwaarde voor een aanstelling of benoeming als zorgcoördinator in het gewoon onderwijs of als personeelslid in het buitengewoon onderwijs.

Die opleidingen zijn ook geworteld in een jarenlange traditie. De VOBO-opleiding bestaat als sinds 1924, en de VOZO-opleiding sinds 1974. Ze

leveren erkende diploma's af. Het VOBO-diploma heeft ook een zogenaamd civiel effect, in de zin dat het tot een weddeverhoging leidt.

Met het oog op de herwaardering van het lerarenambt achten we het noodzakelijk deze voortgezette opleidingen als bacheloropleiding of zelfs als masteropleiding te erkennen. Op die manier kan de verworven expertise van de cursisten-leerkrachten worden erkend. Zo niet zou een gediplomeerde van de geïntegreerde lerarenopleiding geen enkele kans maken op een bijkomend bachelordiploma, terwijl dat voor alle andere bachelors wel degelijk kan.

Ik verwijs ook naar de Europese context. Met het oog op de Europese eenvormigheid, waar die BaMa-structuur juist voor bedoeld is, is het noodzakelijk deze opleidingen als vervolgoopleidingen te bewaren en als BaNaBa te erkennen. Ook in andere Europese opleidingen kent men opleidingen tot leerkracht, bijvoorbeeld voor 'special educational needs' SEN, en vaak als vervolgoopleiding na een basisopleiding tot leerkracht. Dat zou wel eens kunnen zorgen voor een uitstroom van Vlaamse studenten naar buitenlandse universiteiten, vooral dan naar Nederland.

Ten slotte is er ook een belangrijk financieel argument, want zonder erkenning valt ook de huidige uitstroombesubsidie weg, en kunnen de hogescholen deze opleidingen niet langer aanbieden. Een verhoging van de inschrijvingsgelden is niet wenselijk, en wellicht ook niet haalbaar, gezien de situatie van cursisten en van schoolbesturen.

Mevrouw de minister, bent u bereid om de voortgezette lerarenopleidingen die aan de vereisten voldoen, alsnog te erkennen als bachelor-na-bachelor? Als dat niet geval is, en er geen nieuw decreet op de lerarenopleiding komt, wat is dan het statuut van de voortgezette lerarenopleidingen? Wat zijn dan de gevolgen qua civiel effect voor wie die opleiding heeft gevolgd?

Is het volgens u verantwoord, in het licht van de herwaardering van de leraar, dat de voortgezette lerarenopleidingen gewoon postgraduat worden, waaraan geen diploma meer verbonden is?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik sluit me aan bij de interpellatie van de heer Martens. Zijn uitgangspunt is het probleem van de voortgezette

Vandenbroecke

lerarenopleidingen, maar in zijn slotbeschouwing heeft hij het toch ook over de lerarenopleiding in het algemeen. Daarover wil ik het volgende opnieuw in de aandacht brengen.

Er is altijd geschermd met het argument dat de Bologna-verklaring onder meer zou leiden tot een grotere openheid van het onderwijsveld. Er zou meer transparantie zijn, wat ook garanties zou bieden voor de mobiliteit van leerlingen en studenten, maar ook van docenten.

Daar wringt echter het schoentje. Overal in de buurlanden wordt sinds jaar en dag gewerkt aan een opwaardering van het lerarenkorps. Als dat bij ons niet gebeurt, althans niet met een volwaardige opleiding van 60 studiepunten maar slechts op het niveau van een certificaat, dan wordt meteen ook het uitgangspunt van de Bologna-verklaring, dat behalve met kwaliteit ook te maken heeft met openheid, transparantie en evenwaardigheid, gehypothecerd.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ook ik steun de interpellatie van de heer Martens, want er heerst inderdaad onrust bij de mensen van de voortgezette lerarenopleidingen. U kunt niet zeggen zonder b. Als we vinden dat het voor de zorgcoördinatie belangrijk is dat mensen een extra opleiding krijgen, dan kunnen we geen onduidelijkheid laten bestaan over hun certificering en hun statuut. Ik weet nog niet of het nu zo is, en ik wacht het antwoord van de minister af, maar ik meen dat die onduidelijkheid er niet mag zijn. Die opleidingen zijn belangrijk, en ze hebben inderdaad een lange traditie.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Martens, ik heb nog geen beslissing genomen over de toekomst van de voortgezette lerarenopleidingen. Er zijn twee scenario's mogelijk. Men kan ze aanbieden als een postgraduaat, of men kan sommige voortgezette lerarenopleidingen de mogelijkheid geven zich om te vormen tot een bachelor-na-bachelor of BaNaBa. Beide scenario's hebben plus- en minpunten.

Het eerste scenario – het postgraduaat – sluit volledig aan bij de flexibiliseringsgedachte, die is opgenomen in het betreffende ontwerp van decreet.

Daarbij moet niet het volledige pakket maar een aantal modules worden gevolgd. Dat lijkt me vooral interessant voor een aantal leerkrachten die de initiële opleiding hebben gevolgd maar die op bepaalde terreinen toch nog tekortkomen.

Het tweede scenario is dat van BaNaBa. Daarbij is vooral de psychologische component een pluspunt. Een omvorming naar BaNaBa lijkt voor de opleiders zelf een mentale opsteker. Zij ervaren en benadrukken dat een dergelijke omvorming de volwaardige erkenning zou betekenen van hun voortgezette opleidingen. Anderzijds is er het verschil met de honorering van een 'vervolgopleiding tot leraar' zoals door de universiteiten en centra voor volwassenenonderwijs georganiseerd. Het gaat met andere woorden om het toekennen van een bachelordiploma voor een voortgezette lerarenopleiding versus een lerarendiploma voor een initiële lerarenopleiding.

Een minpunt is uiteraard ook dat elementen uit de basisopleidingen moeilijk voor EVC of EVK in aanmerking kunnen komen, want een BaNaBa moet juist een uitdieping van deze elementen zijn.

In heel deze problematiek moeten we oog hebben voor drie elementen : de hogeschool, de cursist en de onderwijsinstelling waar de leraar terechtkomt. Uw vraag gaat in sterke mate uit van de opleidingsverstrekkers zelf, zijnde de hogeschool. Even belangrijk wordt op termijn echter de mate waarin een cursist zijn opleiding kan vervolledigen en de mate waarin de onderwijsinstelling waar iemand al functioneert, hierop kan inspelen.

Uw tweede vraag betreft eigenlijk de stand van zaken van de lerarenopleiding. Het voorontwerp heeft een lange en bedachtzame voorbereidingsperiode gekend. Dit was ook nodig want de sector zelf is soms vrij verdeeld over de verwachtingen en aspiraties inzake de opleidingen. Naast de verschillende opleidingsverstrekkers, zijn er ook de vaak uiteenlopende belangen van de opleidingsverstrekkers, van het afnemend veld en van de studenten. Een breed draagvlak is dan ook belangrijk.

Het structuurdecreet op het hoger onderwijs omvat weinig of geen bepalingen over de lerarenopleiding. Het is de bedoeling met het lerarendecreet dit verhaal te vervolledigen. Het voorontwerp van decreet zal ook enkele nieuwigheden bevatten die voor de lerarenopleiding op zich zeer interessant zijn of waarvoor de opleidingsinstituten vragende partij zijn.

Vanderpoorten

Het voorontwerp van decreet betreffende de leraaropleiding zal dan ook, als een soort van minidecreet, enkel de meest wezenlijke, nuttige en ook duidelijk gunstige aangelegenheden voor de lerarenopleiding regelen.

De herwaardering van het lerarenambt en de zorg om kwaliteitsvolle initiële en voortgezette lerarenopleidingen mogelijk te maken, lijken mij in principe twee te onderscheiden opdrachten, evenwel met onderlinge verbanden. Mijn hoofdbekommernis blijft het bestendigen of verbeteren van de randvoorwaarden om de opleidingskwaliteit te garanderen. Ik ben ervan overtuigd dat via flexibele leerwegen en postgraduatoren heel veel kan worden bereikt. De kwaliteit van een opleiding hangt niet per se samen met het aantal studiepunten, maar met de zinvolle invulling en opbouw van het leertraject.

Het civiel effect is veel belangrijker dan de bekroning met een diploma, dan wel met een getuigschrift. Het enige wat telt, is de toegevoegde waarde van de voortgezette opleiding voor de onderwijspraktijk. Ik heb het dan ook over de leerkrachten die daarvoor een hoger loon kunnen krijgen. Zoals de heer Ramon zei, is de waardering van de zorgcoördinatoren en het belang dat we daaraan hechten, zeker een argument pro. We zullen hier de volgende maanden nog verder over discussiëren in deze commissie.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, we worden hier geconfronteerd met de onaangename gevolgen van het feit dat de discussie over de leraaropleiding gekoppeld is aan de discussie over het structuurdecreet. Daardoor krijgen we twee verschillende snelheden. De groep die eigenlijk centraal moet staan in het onderwijsbeleid en die de hefboom is om onze projecten te realiseren, blijft op zijn honger zitten. Dat is geen goede zaak wanneer het gaat over de motivatie en waardering van het veld.

Daarnaast wil ik erop wijzen dat de door u geschetste scenario's niet tegenover elkaar staan. De vraag is wat we nodig hebben om een leraar in een voortgezette opleiding bij te brengen wat nodig is om te beantwoorden aan de steeds hogere verwachtingen die aan het onderwijs worden gesteld. Men kan langs modulaire weg werken in blokjes van 20 uur. Met drie blokjes van 20 uur komt men ook aan 60 uur. De getuigschriften zijn met andere woorden tussenstappen die de mogelijkheid tot het verwer-

ven van een BaNaBa niet verhinderen. De opsplitsing tussen het eerste en tweede scenario is kunstmatig, tenzij de zaken worden geplafonneerd op een niveau van modules van 20 uur. Dat betekent echter een kwalitatieve achteruitgang ten opzichte van wat vandaag bestaat. Bovendien zouden de leerkrachten in een voortgezette opleiding in een minder interessante positie worden geplaatst tegenover de opleidingen die in het buitenland worden aangeboden. Dat zou ik ten zeerste betreuren. Die hogescholen hebben immers heel wat expertise opgebouwd tijdens de laatste jaren. De vraag is dan ook of u niet de dynamiek moet volgen die vanuit de centra wordt bepleit

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik betwist niet dat de hogescholen terzake een heel grote expertise hebben ontwikkeld. De vraag is echter of het wenselijk of nodig is daar een bachelortitel aan te koppelen. Het gaat, zoals u zelf zegt, in eerste instantie over de inhoud. Ik ben ervan overtuigd dat meer leerkrachten hun gading zullen vinden wanneer er een opsplitsing wordt gemaakt in modules waaruit een keuze kan worden gemaakt, dan wanneer de zaken blijven zoals ze nu zijn. De inhoud staat los van de titel. Men moet niet denken dat men alleen geapprecieerd wordt wanneer daar een bachelortitel aan wordt gekoppeld.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik denk dat u een beetje naïef reageert. Op zich is het al kwetsend dat dit niet in een master is voorzien. Dat wordt ervaren als een desavouering en ik heb daar veel begrip voor. De leraaropleiding wordt hiermee eens te meer naar de tweede rang verschoven en dat is bijzonder jammer. Net in een kennissamenleving heeft die een rol te vervullen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik benadruk dat ik niet heb gezegd dat het ene of het andere zou worden uitgesloten. Ik heb een aantal argumenten naar voren proberen te brengen waar ik in kan komen. Dat maakt het net zo moeilijk. Er is geen eenduidige oplossing. Ik wil vermijden dat er mij woorden in de mond worden gelegd die ik niet heb uitgesproken. Ik zeg niet dat ze niet in aanmerking komen voor een voortgezette opleiding. Ik zeg alleen dat de discussie nog niet is uitgeklaard. Ik wil mijn consultatieronde eerst voortzetten. Ik heb tot nog toe vooral de instellingen gehoord. Nu zal ik de leerkrachten en 'afnemers' consulteren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Kris Van Dijk tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voorgestelde oplossingen voor de wachtlijsten inzake schoolinfrastructuur

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Dijk tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voorgestelde oplossingen voor de wachtlijsten inzake schoolinfrastructuur.

De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, de teneur van mijn interpellatie is eigenlijk negatief. Ik betreur het dat ik vandaag deze interpellatie moet houden omdat die eigenlijk niet nodig was geweest. Eind 2003 hebben we in de plenaire zitting een voorstel van resolutie van CD&V besproken over dit onderwerp. De regering had toen alle kans om tekst en uitleg te geven bij de mogelijke oplossingen zodat ik nu geen interpellatie had moeten houden. Het hele parlement heeft toen zijn ongenoegen geuit over het feit dat net toen die bespreking aan de gang was, er een persconferentie werd gegeven door de Vlaamse regering over datzelfde onderwerp. Mevrouw de minister, ik wil daar straks uw uitleg over horen.

Ik keer terug naar de essentie van de interpellatie. De werkzaamheden van de laatste weken tonen aan dat de problematiek van de wachtlijsten van schoolgebouwen de aandacht van meer dan één fractie wegdraagt. Het staat als een paal boven water dat er dringend iets moet gebeuren. Er is een achterstand van meer dan 30 miljard frank en dat vraagt om creatieve oplossingen. De bedoeling van deze interpellatie is om op een ordentelijke manier van gedachten te wisselen over de voorstellen van de Vlaamse regering die tijdens de persconferentie zijn gelanceerd. Ik wil nagaan of ze haalbaar zijn en in hoeverre een tijdspad is uitgetekend om tot een concrete invulling te komen.

Ik was niet op de persconferentie omdat ik in het parlement aanwezig was en heb dan ook een en ander in de krant moeten lezen. Als ik het goed heb begrepen, denkt u aan PPS. Ontwerp, bouw, financiering, onderhoud, beheer en exploitatie van

het gebouw zijn dan in handen van een particuliere partij. De betalingen beginnen pas als het gebouw klaar is, in een jaarlijks bedrag gespreid over twintig jaar. Dat zou ervoor zorgen dat de volle pot niet van tevoren moet worden betaald. Bovendien wordt de betaling aan de particuliere partij gekoppeld aan de geleverde kwaliteit. Door te werken met één particuliere partij hoopt u tot een optimale prijs-kwaliteitverhouding te komen.

Het is ook de bedoeling dat de scholen hun infrastructuur ter beschikking stellen van de lokale gemeenschap en ze niet leeg laten na 17 uur of in het weekend. Daar kan de school dan inkomsten uit halen. Het computerpark en de sportinfrastructuur kunnen bijvoorbeeld worden verhuurd. Dat brengt wel problemen mee op het vlak van controle. Tijdens een vorige bespreking vernamen we ook dat dit problemen genereert met de belastinginspecteurs. Niettemin moet dit denkkader in acht worden genomen.

Een tweede mogelijkheid is een beroep te doen op een beursgenoteerde vastgoedvennootschap, kortweg bevak, die eigenaar wordt van de schoolgebouwen, ze koopt, renoveert of bouwt. De raad van bestuur van die bevak wordt gevormd door de overheid, de onderwijsnetten en onafhankelijke bestuurders. De bevak zou dan haar inkomsten halen uit de huurgelden die de school betaalt. Volgens de regering zou de overheid die huur voor 100 percent subsidiëren. De bevak kan de school ook andere diensten aanbieden, zoals catering en schoonmaak. De contracten die de school met de bevak sluit, lopen dertig tot veertig jaar. Daarna kan de school beslissen het gebouw te kopen of het verder te huren via een nieuw contract.

Met deze oplossing wil de Vlaamse regering dat de Vlamingen massaal hun spaargeld in de bevak's zullen investeren. Het zou een interessante investering zijn die zekerheid biedt. De belegger krijgt elk jaar een dividend en kan investeren in de schoolgebouwen voor zijn kinderen en de toekomstige generaties. Het zou ook een enorme impuls betekenen voor de bouwsector.

Deze mogelijkheden zouden door de onderwijsnetten positief zijn onthaald. Voor midden januari moesten ze hun opmerkingen formuleren. De minister-president verwacht hiermee de achterstand in enkele jaren weg te werken. Ik citeer hem : 'Ik denk dat het eerste schoolgebouw via een bevak in 2005 kan worden gebouwd.'

Mevrouw de minister, klopt mijn situatieschets ? Wat zijn de plus- en minpunten van deze voorstel-

Van Dijk

len ? Zijn er wettelijke obstakels ? Is er nog decretaal voorbereidend werk nodig ? Wanneer denkt u dat rond te hebben ? Bestaan er in andere sectoren voorbeelden van dergelijke formule ? Ik denk bijvoorbeeld aan de welzijnssector.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, ik ben blij met deze interpellatie. De heer De Meyer heeft in het verleden ook al aandacht gevraagd voor deze problematiek. Uiteraard erger ik me ook aan de depreciatie die de regering en de kabinetten van de minister van Onderwijs en van de minister-president tonen ten opzichte van dit parlement. We kunnen de teksten pas in de loop van de namiddag krijgen, terwijl de pers tijdens de voormiddag wordt ontvangen. Dat is onvoorstelbaar, maar we hebben het laatste nog niet gezien van de manier waarop de huidige meerderheid de democratie manipuleert.

Mevrouw de minister, als u een voorstel formuleert, is een vraag die voor de hand ligt, of dat voorstel inspeelt op een reële behoefte. Definieert u die behoefte alleen maar in termen van wat er vandaag voorligt bij de ARGO of de DIGO, of hebt u een ruimere inschatting gemaakt ? Hoeveel geld is er nodig om de problematiek van de schoolgebouwen op gepaste wijze aan te pakken ? We kunnen trouwens niet ontkennen dat er schoolbesturen zijn die geen dossier indienen, omdat ze ervan uitgaan dat die lang zullen aanslepen.

Dit verhaal kan maar goed aflopen als er voldoende bereidheid tot samenwerking bestaat tussen de diverse actoren. Hoe is het voorafgaand overleg eigenlijk verlopen ? Hoe zijn de gesprekken met de bouwsector verlopen ? Hoe was het overleg met de financiële wereld, en meer bepaald met de banken en de verzekeringen ? Hoe zullen al die actoren worden betrokken bij het project ?

Welke rol zullen de DIGO en het nieuwe Agion spelen in dit verhaal ? U moet het Agion nog oprichten, maar tot op heden hebben we in dat verband van u nog steeds geen voorbereidend decretaal werk gezien. Wat is de stand van zaken ? Wat zal er eigenlijk gebeuren met de DIGO-middelen ? Zal er een driesporenbeleid ontstaan waarbinnen het oude spoor blijft bestaan naast de twee nieuwe ? Zult u voor bijkomende middelen moeten zorgen om een en ander mogelijk te maken ?

U praat over een huursubsidie van 100 percent. Hebt u ingeschat hoe hoog die huur zal zijn ? Ik neem aan dat u simulaties hebt gemaakt. U hebt het over een bevak. Welke return is er gepland ? Zal er ethisch of volgens de klassieke marktvoorwaarden worden belegd ? Is daar voldoende over nagedacht ?

Ik blijf iets missen in het globale verhaal, namelijk het denken over de kwaliteit van de infrastructuur. Dan heb ik het over veel meer dan veiligheid, toegankelijkheid en hygiëne. Vanuit welk ruimtelijk concept zal er in de toekomst worden gestreefd naar het aanbieden van eigentijds onderwijs ? Het onderwijs van de toekomst zal uiteraard worden bepaald door een maatschappelijke context en door het profiel van de leerlingen, maar ook door de beschikbare onderwijsinfrastructuur. Infrastructuur is meer dan een verzameling opgestapelde stenen met leidingen. Infrastructuur moet zorgen voor een extra stimulans, zodat de leerlingen plezier beleven aan leren. Welke initiatieven neemt u in dit verband ?

Mevrouw de minister, een overheid moet zorgen voor een goede architectuur. Een aantal steden trachten wat dat betreft een voorbeeldrol te vervullen, denk maar aan het verdienstelijke werk dat in Kortrijk zal worden verricht. U zou een pioniersrol kunnen vervullen in de scholenbouw, maar tot nu toe heb ik daar nog niet veel van gemerkt. Het is mogelijk dat ik bevooroordeeld ben. Misschien kunt u me van mening doen veranderen.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, ik heb de voorstellen ook gelezen in de krant. Ik heb de indruk dat ze vooral betrekking hebben op nieuwbouw. Welke plaats krijgt alles wat met onderhoud en herstellingen te maken heeft in dit verhaal ? Is het de bedoeling dat het Agion schoolgebouwen opkoopt ?

In het verleden werd al regelmatig voorgesteld om op gemeentelijk vlak te werken met een patrimoniumagentschap. Is dat nog mogelijk in de nieuwe constructie ?

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, op 19 juni en op 25 november 2003 hebben we vanuit deze commissie een brief gestuurd naar eerste minister Verhofstadt om te vragen of de problematiek van de BTW en de eventuele verlaging van 21 tot 6 percent zouden worden onderzocht. Tijdens de be-

De Meyer

spreking van een resolutie in het parlement in de maand december van 2003 hebben we aan de voorzitter van het Vlaams Parlement gevraagd om aan de eerste minister te vragen of hij op die brief wil antwoorden. De voorzitter heeft ondertussen een brief met die vraag naar de eerste minister gestuurd. Indien u premier Verhofstadt zou ontmoeten, kunt u hem misschien herinneren aan de belangrijke brieven die we hem hebben gestuurd.

De voorzitter : Op 6 januari heeft de voorzitter van het Vlaams Parlement een brief gestuurd om de premier aan onze brieven te herinneren. Op hetzelfde ogenblik is er een brief vertrokken naar minister-president Somers om hem te herinneren aan de brief die we begin december 2003 hebben geschreven in verband met de vrijstelling van onroerende voorheffing voor het gebruik van schoollokalen. In die brief klaagden we de onregelmatigheid daarvan aan. Ook daarop hebben we nog geen antwoord gekregen. Ik zal die brieven aan minister Vanderpoorten bezorgen, zodat ze die kan opvolgen.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in de discussie die in dit parlement doorging in de laatste werkweek van december 2003 werd inderdaad ook het denkspoor ontwikkeld van het gemeentelijk patrimoniumbeheer voor schoolgebouwen. Onder meer de heer Van Baelen pleitte hiervoor. Ik zou hierover een korte vraag willen stellen : kan dat eventueel worden betrokken bij dat PPS-gegeven en op welke manier ? Of wordt dat denkspoor helemaal verlaten ?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, we hebben de voorbije maanden een aantal keren een zeer grondig debat gevoerd over de problematiek van de schoolinfrastructuur in zijn totaliteit. Zelf heb ik op de tribune betreurd – en alle collega's hebben zich daarbij aangesloten – dat door een samenloop van omstandigheden zowel de minister-president als de minister van Onderwijs op identiek hetzelfde ogenblik communiceerden over een van de aspecten die in de resolutie stonden, namelijk punt 9. In punt 9 werd gevraagd om een initiatief te ontwikkelen inzake privaat-private en privaat-publieke samenwerkingsverbanden. Ik blijf erbij dat het misschien wel een 'toevallige' sa-

menloop van omstandigheden was, zeker qua timing, maar het gaat hier natuurlijk wel over een enorm belangrijk element voor de uitvoering van de resolutie.

Ik heb in de plenaire vergadering niet alleen een oproep gedaan om dat allemaal veel ruimer te bekijken, ik heb ook aan de regering voorgesteld om dat te laten verlopen via een werkgroep of dergelijke. Wat mij betreft gaat het hier niet om een problematiek van een politieke meerderheid op dit ogenblik, de problematiek is veel ruimer. Ik ben het met de heer Martens eens dat we vandaag niet weten hoe groot de top van de ijsberg is, we weten zelfs niet hoeveel scholen aanvragen hebben ingediend. Om dit in een veel ruimere context en op een rustige manier te kunnen onderzoeken, kan wat mij betreft een subcommissie of iets dergelijks worden ingeschakeld, omdat de kwestie voor mij losstaat van welke politieke meerderheid dan ook. Er zijn geen zeven wonderen te verwachten van wie dan ook op het ogenblik dat hij of zij aan de andere kant van de tafel zit. Ik sluit me inhoudelijk volledig aan bij de woorden van de collega's dat gebouweninfrastructuur, zeker voor scholen en openbare besturen, een heel belangrijke rol te vervullen heeft in een lokale samenleving.

De voorzitter : De subcommissie is nog altijd niet opgeheven en kan dus inderdaad worden ingeschakeld. Bij de regeling van de werkzaamheden zullen we de suggestie van de heer Van Baelen even opnieuw bekijken.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik ga proberen om zo volledig mogelijk te antwoorden. Wat de simulaties betreft, is het misschien interessant als ik straks even het woord geef aan mijn medewerker die die simulaties heeft gemaakt om daar meer uitleg over te geven.

Eerst wil ik echter zelf ingaan op de vraag in het algemeen. Ik denk dat de interpellanten inderdaad gelijk hebben wanneer ze zeggen dat de gevolgde timing bij de bekendmaking van onze initiatieven door omstandigheden vrij ongelukkig is uitgevallen. De aankondiging door de minister-president en mezelf was namelijk gepland voor het kerststreeks, maar kon slechts gebeuren na het afsluiten op woensdagavond 17 december van de eerste consultatieronde van de netten als onderdeel van de eerste fase van dit project. Blijkbaar hebben we daarvoor verkeerdelijk de indruk gewekt een gebrek aan respect te hebben voor het parlement. Als ik

Vanderpoorten

die indruk heb gewekt, wil ik me hiervoor verontschuldigen.

Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat ik met deze initiatieven samen met de minister-president een aanzet wil geven tot de oplossing van een infrastructuurprobleem dat inderdaad reeds regelmatig werd aangekaart in deze commissie en in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement. Als bijlage bij dit antwoord heb ik de commissiesecretaris de volledige persteksten en alle documenten die ter beschikking staan, overhandigd. Hij zal die dan overmaken aan de commissieleden.

De voorgestelde principes hebben tot doel een aantal krachtlijnen uit te tekenen die aan de basis zullen liggen van concreet uit te werken voorstellen voor alternatieve financiering van de scholeninfrastructuur. Ze mogen gerust worden beschouwd als een trendbreuk in de benadering van deze problematiek.

Zoals ook al bleek uit vorige discussies bij begrotingsbesprekingen en interpellaties, kan de overheid dit probleem niet alleen oplossen. Dat heb ik reeds een aantal keren gezegd. Meerderen onder jullie, zowel van de meerderheid als van de oppositie, hebben in het verleden mee aangedrongen op het uitwerken van alternatieve financieringsvormen.

Het is nu de bedoeling dat de Participatiemaatschappij Vlaanderen concrete voorstellen uitwerkt op basis van de vastgelegde principes. In de mate van het mogelijke moet hierbij rekening worden gehouden met de reacties en suggesties van de betrokken actoren.

Ik denk dat de heer Van Dijk vrij correct heeft uitgelegd waarover de voorstellen gaan. In de uitwerking van deze principiële voorstellen hebben we de nadruk willen leggen op twee sporen. Die twee sporen zijn echter niet zomaar te nemen of te laten en zijn ook niet de enige die in overweging worden genomen. Zo blijft bijvoorbeeld het denkspoor van het gemeentelijk patrimoniumvennootschap open. De twee meest onderzochte sporen zijn enerzijds een aanzet tot de concrete uitwerking van vormen van publiek-private samenwerking met een verhoogde overheidsinterventie en anderzijds een formule van alternatieve financiering, die een beroep doet op het Vlaamse spaarwezen, met een 100 percent overheidstussenkomst en met aandacht voor de eigenaarsstructuur. Ik denk dat het evident is dat er bij 100 percent subsidiëring ook

moet worden gediscussieerd over de eigenaarsstructuur.

We hebben dus duidelijk gesteld dat we, buiten deze twee sporen, openstaan voor andere suggesties die ons in eerste instantie zullen worden aangereikt door de netten, samen met hun opmerkingen over de twee hoofdsporen. We hebben wel de reacties van de geconsulteerde onderwijspartijen opgevraagd voor half januari. Het moet evenwel duidelijk zijn dat onze inspanningen moeten worden geconcentreerd op een beperkt aantal sporen, die in ieder geval de twee aangereikte zullen omvatten.

Het is nog te vroeg om nu al in te gaan op de mogelijke zwakke kanten van de voorgestelde formules. Het zal namelijk de Participatiemaatschappij Vlaanderen zijn die in de uitwerking van de verschillende sporen een oplossing zal moeten aanreiken voor de mogelijke hinderpalen die een concrete realisatie in de weg zouden kunnen staan. Wat de timing betreft, schat ik dat de eerste concrete voorstellen binnen 4 tot 5 maanden door de participatiemaatschappij zouden kunnen worden afgerond.

U vraagt me naar voorbeelden van verwezenlijkingen. Ik wil daarbij verwijzen naar de successen van PPS-toepassingen in het onderwijs in het Verenigd Koninkrijk en de opstart van enkele projecten in Nederland. Ook in België werden reeds verschillende PPS-projecten in andere sectoren opgezet. Ik denk hierbij aan de luchthaven in Deurne, aan initiatieven op het vlak van huisvesting en aan verschillende lokale projecten waarbij een aantal steden hun zwembaden in de PPS-formule bouwen of dat van plan zijn. Wat de bevak-constructies betreft zijn eveneens reeds enkele succesvolle commerciële projecten opgezet.

Ik ben ervan overtuigd dat de denksporen die ik heb uitgetekend een wezenlijke bijdrage zullen leveren tot de oplossing van een probleem dat ons allen reeds lang bezighoudt. Ik ben er evenzeer van overtuigd dat we samen een constructief debat zullen voeren over de verwezenlijking van de uitgestippelde objectieven. In die zin is het misschien inderdaad niet slecht om in te gaan op de suggestie van de heer Van Baelen, alleen denk ik dat we dan wel heel goede afspraken moeten maken over de invulling van die subcommissie.

Het gaat over een zeer technisch en financieel complex gegeven. Het is belangrijk dat er van meet af aan mensen van mijn kabinet of van de administratie bij betrokken worden die de technische dis-

Vanderpoorten

cussies volgen, niet zozeer om de discussie te voeren maar om te zorgen voor de informatie die ondertussen door ons is opgevraagd. Het is een te belangrijke materie om de discussie te beperken tot het kabinet of deze meerderheid. Ze zal immers binnen deze legislatuur niet volledig kunnen worden opgelost.

Op dit moment zijn er geen andere denksporen uitgesloten. Er zijn voorstellen gevraagd aan de netten. Die zullen eventueel nieuwe voorstellen doen en reacties geven op onze voorstellen. De discussie met de koepels en de netten zal de komende weken intenser worden.

Er zijn inderdaad decretale initiatieven nodig om een en ander te onderbouwen. In de loop van de komende maanden moet dat nog worden geregeld. We zijn vertrokken van de bestaande behoefte. Het enige wat we met zekerheid kennen, is de bestaande wachtlijst. Wat de heer Martens zegt, is juist. Er zijn scholen die nu geen dossier indienen en scholen die nu al een dossier indienen omdat ze aan de toekomst denken. Er is dus meer dan alleen maar die lijst, zowel in plus als in min.

Het overleg met de netten loopt. Met de bouwsector is er geen structureel overleg op gang getrokken. Wel zijn er losse contacten geweest. Zodra we de reacties van de netten kennen, is het van belang om ook met de bouwsector een meer structureel contact tot stand te brengen.

Agion, in opvolging van DIGO, zal nodig blijven, want niet elk bouwproject zal passen in de sporen die we nu hebben uitgetekend. Zo zullen bijvoorbeeld voor kleinschalige projecten de uitgetekende sporen al minder interessant zijn. Agion kan ook een rol spelen als vertegenwoordiging van de overheid in de beheersvennootschap. Dat betekent dat het voorontwerp van decreet over Agion verder zijn gang gaat maar dat dit zal moeten worden aangepast naargelang wat er later wordt beslist over de infrastructuur in het algemeen.

In dezen denken we vanzelfsprekend erg toekomstgericht. Zowel bij de bevak-formule als de PPS-formule hebben we het voortdurend gehad over de school van de toekomst. Het heeft immers geen zin om naar een nieuwe financieringsvorm te gaan en op het inhoudelijke aspect ter plaatse te blijven trappelen. Die nieuwe formules reiken precies kansen aan om het inhoudelijke beter te kunnen realiseren, met aandacht voor de leefomgeving waar de school zich in situeert en naargelang de

behoefte van de school. Er zal een verschil zijn wanneer het gaat over een beroepsschool, een basisschool en dergelijke. Ook bij mij en bij de minister-president blijven er heel wat vragen. De PMV is aangeduid om die vragen mee op te lossen en na te gaan hoe er op vrij korte termijn een en ander kan worden gerealiseerd.

Er zijn een aantal simulaties gebeurd. We hebben getracht om de voorstellen die naar voren zijn gebracht, zo concreet mogelijk te benaderen door het definiëren van een aantal parameters. Dat is niet gemakkelijk omdat de parameters waarmee we hebben gewerkt een tweetal maanden geleden door sommige omstandigheden al zijn achterhaald door de werkelijkheid. De echte inschatting zal kunnen gebeuren nadat de projecten binnen de Participatiemaatschappij Vlaanderen een veel concretere vorm hebben gekregen. De bedoeling van de simulatie was na te gaan of de orde van grootte aanvaardbaar was voor alle deelnemers en of de gewenste rendementen in de markt door de financiële instellingen of door specialisten als aanvaardbaar zouden worden beschouwd.

Wat hebben we in de bevak-constructie gedaan ? Ik beperk me tot de bevak-constructie omdat de redenering voor de PPS-constructie vrij analoog is. We zijn vertrokken van een gewenst markttrendement, dat afhankelijk is van een aantal factoren. We hebben als basis het risicovrije rendement genomen van een tienjarige OLO, die ondertussen al is geëvolueerd. Op het ogenblik van de berekening was het rendement ongeveer 4,4 percent terwijl het nu ongeveer 4,6 percent bedraagt. Het onbekende element is de risicopremie die aan de aandeelhouders zal moeten worden betaald. Iedere beursgenoteerde vennootschap draagt immers een mate van risico in, hoewel we inschatten dat in dit geval het risico zeer klein zal zijn. De risicopremie is ongeveer geschat op 1,25. Dit zal een van de factoren zijn die in de concrete uitwerking uiteraard zullen moeten worden verfijnd in samenwerking met de echte beursspecialisten.

In de door huurgelden te dekken kosten zit onder andere ook het groot onderhoud. In de simulatie hebben we dat berekend op grosso modo 3 percent. Het moet duidelijk zijn dat in het reële functioneren het groot onderhoud vertaald zal worden in reële behoeften en ingebrachte facturen. Een vuistregel van 3 percent is maar een indicatie. We hebben ook de werkingskosten ingeschat van de bevak zelf en van de beheersvennootschap die ook zullen moeten worden gedragen door de bevakstructuur.

Vanderpoorten

Over een laatste punt kan nog een discussie met serieuze gevolgen ontstaan. We hebben namelijk de veilige kant gekozen van liever overschatten dan onderschatten. We zijn ervan uitgegaan dat alle kosten worden geïndexeerd, ook de huurbedragen en de huurinterventies. We hebben die indexering op 2 percent gesteld. Het is zeer de vraag of die indexering nodig is naar het aan de aandeelhouders te verzekeren marktrendement. Daar bestaat discussie en onzekerheid over. Dit is een vorm van voorzichtige inschatting.

Ik geef volkomen vrijblijvend de som van die totale kosten, namelijk tussen de 8 en 9 percent van het patrimonium. Dit is volledig vrijblijvend omdat het een simulatie is waarbij een aantal parameters nog kunnen wijzigen. De cijfers die uit de simulatie voortvloeien, lijken zeker aanvaardbaar. Het belangrijkste element in de totaalkost, wat zeer moeilijk is in te schatten, wordt bepaald door het aantal scholen dat zal deelnemen aan de bevak omdat we het gedeelte dat niet kan deelnemen aan de bevak noch aan de PPS op de klassieke DIGO-manier zullen subsidiëren. Er zal een verhouding ontstaan tussen bedragen volgens de klassieke manier en bedragen volgens de nieuwe manier. We hebben in onze simulatie ervoor gezorgd dat er voor de scholen die niet zouden kunnen deelnemen aan de bevak noch aan de PPS, verhoudingsgewijs een gelijk deel blijft voorbehouden voor de klassieke subsidiëring dan ze nu hebben. Er is geen sprake van om dat te verminderen.

We hebben de simulatie gemaakt voor 100, 82 en 50 percent deelname. Dit waren de uitgangsparameters. We hebben getracht dit zo grondig mogelijk te doen, maar bij de concrete uitwerking kunnen een aantal zaken variëren.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een vraag bij de laatste toelichting. De bevak-structuur werkt met aandeelhouders. Wat is, bij de vermelde participatiecijfers, het aandeel van de overheid in de bevak-structuur ? Is het de bedoeling dat de overheid betrokken is ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik heb waarschijnlijk verwarring gecreëerd door die percentages te vermelden. Ze hebben enkel betrekking op het percentage van de huidige scholen uit de wachtlijst die kunnen toetreden tot de bevak. Dit heeft natuurlijk invloed op de brutokosten.

De heer Kris Van Dijk : Hoe groot is de participatie van de overheid in die bevak ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Er zijn twee elementen van belang bij de bevak. De CVA-bevak zelf is volledig beursgenoteerd en in handen van de Vlaamse spaarder, dus zonder interventie van de overheid. Die bevak wordt bestuurd door een niet-afzetbare vennootschap, waarin de overheid een vertegenwoordiging zal hebben. Het aandeel van de overheid in de raad van bestuur van die beheersvennootschap is nog een punt van discussie en nog niet vastgelegd.

De heer Kris Van Dijk : Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitvoerige antwoord. De hier uitgetekende denkoefening moet, kan en mag verder onderzocht worden. Het is een vrij technisch dossier, dat ook door de commissie kan worden opgevolgd.

Mevrouw de minister, ik aanvaard uw antwoord op mijn eerste vraag.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik ben blij dat er iets ten goede beweegt, maar ik betreurt dat het pas op het einde van de legislatuur gebeurt. Het probleem was ook in het begin van de legislatuur aanwezig. We hebben toen reeds suggesties gedaan, die nu pas worden uitgewerkt.

Ik stel vast dat op een aantal punten goed werk wordt geleverd, maar voor sommige punten is de zaak nog zeer rudimentair.

Mevrouw de minister, als u spreekt over decretale voorbereidingen die in 2005 kunnen worden uitgevoerd, is dat illusoir. Ik voel met mijn ellebogen aan, zelfs al staat er al wat politiek eelt op, dat heel wat tijd nodig zal zijn om tot concrete resultaten te komen.

Er zal ook een aanpassing van de federale wetgeving moeten gebeuren. Het KB over de bevak is niet van toepassing voor deze zaken. Een KB kan zeer snel aangepast worden, maar het is duidelijk dat er veel werk te doen is.

Het gaat om denkoefeningen die we al vroeger hebben gesuggereerd. Het is een interessant en boeiend project. We steunen dit, maar we betreuren dat er de voorbije jaren geen vooruitgang is geboekt.

Martens

Mevrouw de minister, men had u het plezier kunnen gunnen om aan de vooravond van de verkiezingen de eerste school te openen volgens het nieuwe model. Die kans hebt u laten liggen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een kenniscentrum voor toerisme in West-Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Loones tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een kenniscentrum voor toerisme in West-Vlaanderen.

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, ik kan naadloos aansluiten bij de tekst van de persconferentie van de minister en de minister-president over de bevak. De eerste zin luidt als volgt : 'De kenniseconomie heeft zijn intrede gedaan in Vlaanderen.'

Mevrouw de minister, de eerste opdracht voor de kenniseconomie – en ook de verwachtingen van het bedrijfsleven situeren zich op dat vlak – is een meer gespecialiseerd onderwijs. Bedrijven verwachten steeds meer gespecialiseerde schoolverlaters. Dit geldt voor alle economische sectoren, ook voor het toerisme. Toerisme wordt wereldwijd de tweede economische sector. We evolueren naar een vrijetijdseconomie. Het spreekt voor zich dat ook Vlaanderen daarop moet inspelen.

Mevrouw de minister, in uw beleidsbrief roept u de Vlamingen op om na te denken over de toekomst van Vlaanderen, ook voor het onderwijs.

De provinciegouverneur van West-Vlaanderen heeft dit met zeer grote zorg gedaan. In zijn openingsrede voor de West-Vlaamse provincieraad op 7 oktober 2003 had hij het over 'West-Vlaanderen en het hoger onderwijs : sturen van nieuwe structuren'.

Een van de ideeën van de gouverneur gaat over de kenniscentra. Hij wijst op het nut van de kennis-

centra in het algemeen, maar voor het toerisme in het bijzonder. De gouverneur legt zeer terecht de nadruk op regionale factoren als troeven voor bepaalde kenniscentra : 'Kenniscentra moeten innoverend zijn en een dynamiek creëren die de betreffende economische, culturele of sociale sector vooruit stuwt. De provincie West-Vlaanderen kan het voortouw nemen om een aantal kenniscentra te creëren, die een clustering van lokale knowhow mogelijk maken, beantwoorden aan de regionale behoeften en bouwen op regionale opportuniteiten. Het zou mijns inziens onvergeeflijk zijn dat een kenniscentrum voor toerisme niet in West-Vlaanderen gevestigd zou zijn. West-Vlaanderen beschikt met het autonoom provinciebedrijf voor toerisme en recreatie Westtoer en met het West-Vlaams Economisch Studiebureau over de nodige knowhow op het vlak van toerisme. West-Vlaanderen is de toeristische provincie bij uitstek, waarbij niet alleen de kust, maar ook onze historische steden en ons gehele toeristisch en recreatief aanbod een belangrijke rol spelen, en behoefte hebben aan kennis en ondersteuning. De opportuniteit is hier voorhanden om dit kenniscentrum uit te bouwen. Het hoger onderwijs kan daarbij aansluiten met een masteropleiding toerisme, waarvoor naar een samenwerking tussen alle betrokken hogescholen wordt gezocht.'

De provinciegouverneur ziet om dit te realiseren een belangrijke ondersteunende en stuwende rol weggelegd voor het provinciebestuur, maar het spreekt voor zich dat eerst en vooral wordt gedacht aan de eigenlijke onderwijsinrichter, de Vlaamse Gemeenschap.

Mevrouw de minister, deze vraag past in de aandacht die we als parlementsleden vragen voor zich ontwikkelende sectoren. Ik hoef ze niet te stellen in de commissie voor Economie, want daar zou ze waarschijnlijk beantwoord worden door de minister voor Toerisme, die zich vol overtuiging zou scharen achter het idee. Ik wil daarentegen eens weten wat de minister van Onderwijs ervan denkt.

Hoe ver staat de overheid in het algemeen met de ontwikkeling van kenniscentra ? Wat denkt u van het idee om een eventueel kenniscentrum voor toerisme te vestigen in de provincie West-Vlaanderen, die reeds over de nodige knowhow beschikt, en over de nodige clusters ? Welke weg zou u volgen om dat te bereiken ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, met het project Kleurrijk Vlaanderen, dat volgt uit de Kleurennota van juli 2000, heeft de Vlaamse regering inderdaad het toekomstdenken geïnitieerd. Als minister verantwoordelijk voor onderwijs en vorming, heb ik het denken omtrent de ontwikkeling van Vlaanderen tot een lerende maatschappij gestimuleerd. Met het innovatiebeleid willen we Vlaanderen verder uitbouwen als kennis- en innovatiecentrum.

U pleit voor een kenniscentrum voor toerisme dat innoverend is en een dynamiek creëert die de sector voortstuwt. De Vlaamse regering heeft daar werk van gemaakt. Eind 2001 heeft de Vlaamse regering beslist een steunpunt op te richten voor het beleidsdomein Toerisme en Recreatie. De missie van het steunpunt bestaat erin een centrum voor wetenschappelijk en beleidsgericht onderzoek uit te bouwen.

Het steunpunt stelt zich onder andere tot doel een systeem van longitudinale metingen te ontwerpen en te implementeren, waardoor er in de toekomst een beter en systematisch inzicht mogelijk wordt in relevante maatschappelijke ontwikkelingen. Op die manier biedt het steunpunt een antwoord op uw vraag naar kennisondersteuning van de toeristische sector.

Het Steunpunt wordt geleid door de Katholieke Universiteit Leuven en heeft Toerisme Vlaanderen, het Nationaal Instituut voor de Statistiek en de SERV als partners. Het steunpunt werkt samen met de vijf provinciale toeristische diensten die data verzamelen en aanleveren met betrekking tot toerisme en recreatie. Zij zijn de link tussen de sector en het steunpunt. Minister Landuyt is voorzitter van de stuurgroep van het steunpunt. Voor verdere informatie kunt u uiteraard bij zijn diensten terecht.

Over de eventuele organisatie van een masteropleiding toerisme kan ik u meedelen dat, conform het hogescholendecreet van 13 juli 1994, de volgende hogescholen in het academiejaar 2003-2004 een basisopleiding beheer, toerisme en recreatie van één cyclus met een driejarige studieduur organiseren : de Erasmushogeschool Brussel, de Katholieke Hogeschool Mechelen, de Hogeschool Limburg, de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende en de Hogeschool West-Vlaanderen.

In uitvoering van het structuurdecreet van 4 april 2003 konden deze hogescholen een omvormingsdossier indienen om hun basisopleiding van één cyclus om te vormen tot een bacheloropleiding toe-

risme en recreatiemanagement met ingang van het academiejaar 2004-2005. De erkenningscommissie beoordeelt dit momenteel. De hogescholen konden in hun omvormingsdossier ook een aanvraag tot omvorming naar een masteropleiding indienen. Overeenkomstig artikel 61 van het structuurdecreet kan een instelling voor hoger onderwijs die een opleiding toerisme organiseert een nieuwe masteropleiding toerisme organiseren die aansluit op een professionele bacheloropleiding vanaf het academiejaar 2004-2005.

In het voorontwerp van decreet betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs wordt de procedure vastgelegd.

De instellingen die een masteropleiding toerisme willen organiseren in het academiejaar 2004-2005 moeten hun voorstellen ten laatste op 1 maart 2004 bij de Erkenningscommissie indienen – dit laatste uiteraard onder voorbehoud van de goedkeuring door deze commissie en de plenaire vergadering van het parlement. Pas dan zal duidelijk zijn door wie, op welke plaats en onder welke voorwaarden de masteropleiding toerisme zal worden georganiseerd. Het voorontwerp van decreet is ingediend in het Vlaams Parlement en zal volgens de agenda worden afgehandeld op 22 januari en in de daaropvolgende weken.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. U verwijst naar het inderdaad reeds bestaande steunpunt en de gecreëerde mogelijkheden. Ik zal uw antwoord bezorgen aan de gouverneur, maar het lijkt me niet dat hij op zijn wenken is bediend. Hij had immers een breder concept op het oog dan louter een steunpunt.

Natuurlijk is dat steunpunt noodzakelijk, alleen al voor de coördinatie tussen de verschillende actoren. Die is momenteel erg bedroevend. Alleen al op het vlak van de statistiek staan we nog nergens, en zijn we in internationaal verband soms beschaamd. Daarnaast is er echter ook zeer veel werk op het vlak van opleidingen en instituten. Dat is veel breder dan een steunpunt en opleidingen in bestaande hogescholen. Het is de bedoeling meer conceptueel te werken, zuiver gericht op de economische sector toerisme, en alles wat daarmee verbonden is.

Loones

Dit zal wellicht het voorwerp uitmaken van een gesprek in de toekomst. De Vlaamse regering blijkt hier het belang nu wel van te beseffen. Vroeger werd het toerisme altijd behandeld als een marginale sector, die geen eigen voortrekkers nodig had. Die tijd is voorbij, en het zal nu ongetwijfeld wel verder evolueren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.25 uur.*
